

Raadsinformatiebrief

Onderwerp

Integraal Zorgakkoord Regioplan Helmond- de Peel

Datum

12-03-2024

Toelichting

Sinds de ondertekening van het Integraal Zorgakkoord in het najaar van 2022, is er in de regio Helmond-de Peel in dit kader heel wat werk verzet. Dit heeft onder andere geresulteerd in een regioplan voor onze regio. In deze brief brengen wij u graag op de hoogte over het proces dat geleid heeft tot dit plan, de aanvraag Specifieke Uitkering IZA 2024 t/m 2026 en het vervolg.

Inleiding – waar komen we vandaan?

De VNG en zorgverzekeraars Nederland hebben in het voorjaar van 2019 afspraken gemaakt over een structurele samenwerking in de regio.

In de Peelregio heeft Peel Duurzaam Gezond (PDG) eind 2020 de handschoen voor de samenwerking in de Peelregio opgepakt. PDG was, tot medio 2023, een samenwerkingsverband van zorg- en welzijnsorganisaties die zich samen sterk maakten voor een regionale aanpak van zorg en welzijn ten behoeve van een gezonde maatschappij. Onder andere de Zorgboog, Savant, LEVgroep, GGZ Oost Brabant en ORO maakten deel uit van PDG. Begin 2021 zijn zorgverzekeraar CZ, gemeente Helmond en GR Peelgemeenten aangehaakt op de werkstructuur van PDG. Voor de regio Helmond-de Peel, is een regiovisie opgesteld en zijn een zestal uitdagingen voor onze regio benoemd. Dit alles is gepresenteerd op het Peelcongres van 18 mei 2022.

Integraal Zorgakkoord

Parallel aan de beweging die in de Peelregio is ingezet, is landelijk de urgentie om de zorg te transformeren in een stroomversnelling geraakt. In het najaar van 2022 werd het Integraal Zorgakkoord (IZA) getekend door het ministerie van VWS en 13 partijen in de zorg, waaronder de VNG. Het IZA zet stevig in op regionale en domeinoverstijgende samenwerking. In het IZA is onder andere afgesproken dat partijen (met de gemeenten en zorgverzekeraar als initiatiefnemer) vóór 1 juli 2023 en 1 januari 2024 respectievelijk regiobeelden en regioplannen opleveren.

Regiobeeld

Het regiobeeld moest worden opgesteld op het niveau van de zorgkantorregio, in ons geval omvat deze regio de 21 gemeenten van Zuidoost Brabant. Samen met de regio Eindhoven is deze dan ook uitgewerkt en conform de afspraken uit het IZA gepubliceerd op dejuistezorgopdejuisteplek.nl. In dit regiobeeld is wel zo veel als mogelijk onderscheid gemaakt tussen de twee subregio's.

De belangrijkste conclusie uit het regiobeeld is dat de toegankelijkheid van de zorg in Helmond-de Peel onder grote druk staat. We moeten anticiperen op een steeds groter en complexer wordende zorgvraag, bijvoorbeeld omdat de bevolking vergrijst (het aandeel 65+-ers stijgt van 19% in 2020 naar 25% in 2030). Daarnaast zijn afnemende (positieve)

gezondheid en mentale welgesteldheid in combinatie met een lage zelf- en samenredzaamheid en problemen met luchtkwaliteit en geuroverlast grote gezondheidsvraagstukken in de regio.

Regioplan

Aan de hand van het regiobeeld is vervolgens een regioplan uitgewerkt op het niveau van de samenwerkingsregio. Onze samenwerkingsregio Helmond-de Peel beslaat de gemeenten: Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek en Someren. Peel Duurzaam Gezond heeft per 1 juli 2023 haar naam en logo overgedragen aan ons samenwerkingsnetwerk. Samen met zorg- en welzijnspartijen, GR Peelgemeenten, De Koepel van Zorgcoöperaties Zuid-Nederland en zorgverzekeraar CZ hebben we onder deze vlag het regioplan opgesteld en gepubliceerd op dejuistezorgopdejuisteplek.nl.

Met het regioplan Helmond-de Peel heeft het netwerk Peel Duurzaam Gezond eind 2023 een logische volgende stap gezet in de beweging naar een duurzaam gezonde regio. Ook in deze regio loopt het personeelstekort op, wat een radicaal andere aanpak van zorg en welzijn vraagt. In het regioplan zijn vier thema's benoemd waar we als partijen met prioriteit gezamenlijk aandacht aan (gaan) geven en zo bijdragen aan vitale inwoners en aan toegankelijke zorg:

- Eigen regie & zingeving: inwoners zijn waar mogelijk zelf – en samenredzaam en kunnen wanneer nodig terecht bij laagdrempelige steunpunten
- Leefomgeving: een gezonde leefomgeving nodigt uit tot gezond gedrag en ontmoeting en is ontwikkeld in samenhang met zorg en welzijn
- Passende zorg & leefstijl: zelfzorg, thuis en digitaal als het kan en positieve gezondheid staat centraal in het zorgaanbod
- Arbeidsmarkt: innovatief, waarin talenten van mensen, leren en ontwikkelen voorop staan

We hebben de beweging al ingezet met elkaar. Meer dan 50 lopende en beoogde initiatieven zijn geïdentificeerd die bijdragen aan de doelstellingen op de vier thema's. Maar kwantificering heeft inzichtelijk gemaakt dat aanvullende strategische initiatieven nodig zijn om onze ambitie te realiseren.

Om impact in de regio te bereiken, dienen we lef te tonen en het maatschappelijk belang voorop te stellen. Daarnaast is gelijkwaardige samenwerking tussen inwoner, professional, zorg, welzijn, gemeente en zorgverzekeraar en andere partijen nodig, waarbij we aansluiten bij de leefwereld van mensen.

Dit regioplan is bedoeld voor alle partijen die in Helmond-de Peel actief zijn. Het geldt als een ijkpunt en uitnodiging om de beweging met alle partijen in de regio verder vorm te geven.

SPUK IZA

Voor gemeenten is in de periode van 2023 t/m 2026 jaarlijks maximaal € 150 miljoen beschikbaar o.a. voor de coördinatie op de regionale samenwerking en voor concrete opdrachten uit het IZA voor gemeenten. Deze middelen worden beschikbaar gesteld aan de verschillende samenwerkingsregio's door middel van een SPUK (SPecifieke UitKering). Voor onze regio bedraagt deze uitkering jaarlijks € 1.962.470,-.

De SPUK IZA kan door slechts één gemeente, mede namens de andere gemeenten uit de regio, worden aangevraagd. Gemeente Helmond is voor onze regio de mandaatgemeente in het kader van het IZA. Gemeente Helmond heeft de SPUK IZA voor 2023 ambtshalve ontvangen en de aanvraag voor de jaren 2024 t/m 2026 is in december door gemeente Helmond ingediend.

Transformatiemiddelen

Aanvullend op de SPUK IZA stelt de overheid in totaal € 2,8 miljard beschikbaar voor de jaren 2023-2027 in de vorm van transformatiemiddelen. Van deze € 2,8 miljard is 50% (€ 1,4 miljard) geoormerkt beschikbaar voor een aantal specifieke zorgsectoren. De resterende transformatiemiddelen (€ 1,4 miljard) zijn beschikbaar voor alle partijen voor plannen die bijdragen aan de doelstellingen van het IZA, ook voor gemeenten of andere partijen in het sociaal domein.

Deze transformatiemiddelen kunnen worden aangevraagd voor individuele, lokale, regionale of landelijke initiatieven die een impactvolle transformatie van de zorg genereren. Hiervoor dient een transformatieplan te worden ingediend, dat wordt beoordeeld door de zorgverzekeraar.

Wat gaan we de komende periode doen?

De eerste stap die we in PDG gaan zetten is het vormgeven van vier thema-coalities, die als opdracht meekrijgen om de lopende en beoogde initiatieven aan te vullen en te concretiseren. Hierdoor ontstaat er een scherp beeld van de status en knelpunten van ieder initiatief en welke aanvullende initiatieven nodig zijn om onze doelstellingen te realiseren. Op basis daarvan worden initiatieven geprioriteerd. Vervolgens kan per thema worden vastgesteld welke financiering/bekostiging het beste past en zal gestart worden met het schrijven van de transformatieplannen.

In fase 2 (3^e en 4^e kwartaal 2024) werken we transformatieplannen uit voor additionele initiatieven en projecten en onderzoeken we de mogelijkheden tot het aanspreken van overige financieringsbronnen voor projecten die niet in aanmerking komen voor financiering via transformatieaanvraag.

In fase 3 (2025 e.v.) voeren we de transformatieplannen uit, actualiseren we doelstellingen en sturen we bij waar nodig op basis van inzichten uit monitoring, ontwikkelingen op toegankelijkheid en maatschappelijke ontwikkelingen. We zijn ervan overtuigd dat we samen de veranderingen kunnen maken die nodig zijn om de zorg in Helmond-de Peel toegankelijk en van hoge kwaliteit te houden.

Lokaal zijn de eerste stappen gezet in het verder vormgeven van de verplichte ketenaanpakken: Kansrijke Start, Kind naar Gezond Gewicht, Overgewicht en Obesitas bij volwassenen, Valpreventie en Welzijn op Recept. Voor deze ketenaanpakken is een goede aansluiting tussen het medische en sociale domein nodig. Hierover worden regionaal samenwerkingsafspraken gemaakt. Uitvoering van deze ketenaanpakken vindt lokaal plaats. De ketenaanpakken vallen in het regioplan onder het thema Passende Zorg en Leefstijl.

Risico's en kansen voor gemeenten

De gewenste verschuiving van zorg naar informele zorg en welzijn, "de beweging naar de voorkant", vraagt ook om inzet van en daarmee investeringen in het sociaal domein. Daarom werken we, ook binnen PDG, aan een toekomstbestendig sociaal domein met 'De Koers' van GR Peelgemeenten en de kadernota's sociaal domein als leidraad. Bij het opstellen van de transformatieplannen voeren we domeinoverstijgende kosten-batenanalyses uit en zorgen we voor financiële dekking bij verschuiving van zorg naar sociaal domein en/of welzijn.

Tot slot

Met het opstellen van het regiobeeld en het regioplan is de afgelopen periode veel werk verzet in Helmond-de Peel. Maar hiermee zijn we er nog lang niet. Ook wij als regiogemeenten voelen de urgentie om in het licht van het IZA aan de slag te gaan om de zorg en ondersteuning, ook in de toekomst, toegankelijk te houden voor onze inwoners. We

zien dit regioplan dan vooral als een ijkpunt en geen eindpunt. We zullen u de komende jaren dan ook periodiek infomereren over de voortgang van PDG in de regio.

Bijlagen

1. Regiobeeld Zuidoost Brabant
2. Regioplan Helmond-de Peel

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

de loco-gemeentesecretaris van Laarbeek, de burgemeester van Laarbeek,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'C. Boode'.

C. Boode

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Y.C.M.G. de Boer'.

Y.C.M.G. de Boer